

Υπεύθυνα Διπλά σας!

Συνοπτική Οδηγός Δράσης: Οικονομικός Μετασχηματισμός του Αγροτικού Τομέα

**2η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ
ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ
ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ**

**Υπόέργο:
«Καινοτομία και πράσινη μετάβαση
στη μεταποίηση αγροτικών
προϊόντων»**

Αθήνα

Μαιάνδρου 19,
τ.κ. 115 28, Ιλίσια
Τηλ.Κέντρο: 210 7250800
Fax: 210 7250812

e-mail: infoathens@noisis.gr

Θεσσαλονίκη

Κανελλοπούλου 15,
τ.κ. 542 48, Κηφισιά
Τηλ.Κέντρο: 2310 455299
Fax: 2310 434130

e-mail: info@noisis.gr

Δυτ. Μακεδονία

Αθ. Διάκου 38 & Γραβιάς,
τ.κ. 521 00, Καστοριά
Τηλ.Κέντρο: 24670 22906
Fax: 24670 24956

e-mail: infokastoria@noisis.gr

www.noisis.gr

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ "Ελλάδα 2.0"
ΔΡΑΣΗ	1.Οικονομικός μετασχηματισμός του αγροτικού τομέα
ΥΠΟΕΡΓΟ	1.Καινοτομία και πράσινη μετάβαση στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων
ΑΡΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΦΥ)	Υπηρεσία Διαχείρισης Έργων Ταμείου Ανάκαμψης
ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	Ελληνική Επικράτεια

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΣΤΟΧΟΙ ΔΡΑΣΗΣ

Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης προβλέπονται:

α) ενισχύσεις στη **«μεταποίηση και εμπορία γεωργικού προϊόντος»:** Αφορά σε κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία προϊόντος ζωτικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση (σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 8 και παρ. 10 του ΓΑΚ).

β) ενισχύσεις στη **μεταποίηση και εμπορία μη γεωργικού προϊόντος:** Αφορά σε κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος, ως Α' ύλη της παραγωγικής διαδικασίας, από την οποία προκύπτει προϊόν το οποίο δεν καλύπτεται από το παράρτημα Ι της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 56 του ΓΑΚ)

Στόχος του Υποέργου, μεταξύ άλλων, είναι:

- α) η αύξηση του βαθμού συνεργασίας στον πρωτογενή τομέα μέσω συλλογικών σχημάτων ή/και της υιοθέτησης της συμβολαιακής γεωργίας,
- β) η βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας,
- γ) η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων στις αγορές μέσα από την αξιοποίηση της έρευνας, της σύγχρονης τεχνολογίας και των ψηφιακών εργαλείων,
- δ) η ενσωμάτωση διαδικασιών καινοτομίας και χρήσης νέων τεχνολογιών αλλά και διαδικασιών φιλικών προς το περιβάλλον, που περιορίζουν το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής,
- ε) η βιώσιμη ανάπτυξη και η αποδοτικότερη διαχείριση των φυσικών πόρων.

Το κάθε επενδυτικό σχέδιο αποδεικνύει ότι εκπληρώνει τουλάχιστον έναν από τους στόχους αυτούς.

3. ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ-ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Η δημόσια ενίσχυση της παρούσας πρόσκλησης ανέρχεται σε **65.000.000€** (εξήντα πέντε εκατομμύρια ευρώ) και χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την περίοδο 2022-2025.

4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

Στο πλαίσιο του Υποέργου **«ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ»**, δικαιούχοι δύνανται να κριθούν νομικά πρόσωπα που **είτε ανήκουν στις ΜΜΕ, είτε στις μεγάλες επιχειρήσεις**, με την επιφύλαξη των ειδικότερα οριζόμενων στο κατά περίπτωση εφαρμοστέο ειδικό άρθρο του ΓΑΚ, που τηρούν απλογραφικά ή/και διπλογραφικά βιβλία και την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης πληρούν μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Είναι Ομάδες Παραγωγών (Ομ.Π.), Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.), Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) και Ανώνυμες Εταιρίες των οποίων η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς του ν. 4673/2020 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις,

β) Είναι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του ν. 4430/2016 και εταιρίες του εμπορικού δικαίου, εκτός αυτών της ανωτέρω περίπτωσης α), οι οποίες: εφαρμόζουν συμβολαιακή γεωργία υπό τους ακόλουθους όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς:

- εφόσον μεταποιούν ή/και εμπορεύονται γεωργικό προϊόν με παραγόμενο, τελικό γεωργικό προϊόν, κατ' ελάχιστον το 40% κατ' έτος, της αξίας των Α' υλών που χρησιμοποιούνται στην ενισχυόμενη επένδυση είναι γεωργικό προϊόν συμβολαιακής γεωργίας. Τα συμβόλαια συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου της ενίσχυσης και των παραγωγών του γεωργικού προϊόντος. Είναι αποδεκτά και τα συμβόλαια που συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου και Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.), Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.), Ενώσεων Οργανώσεων Παραγωγών, Αγροτικών Συνεταιρισμών (Α.Σ.), Αγροτικών Εταιρικών Συμπράξεων (Α.Ε.Σ.) και Ανώνυμων Εταιρειών των οποίων η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς του ν. 4673/2020 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις.
- εφόσον μεταποιούν ή/και εμπορεύονται γεωργικό προϊόν, με τελικό προϊόν μη γεωργικό προϊόν και κατ' ελάχιστον το 40% κατ' έτος, της αξίας του γεωργικού προϊόντος που χρησιμοποιείται, ως Α' ύλη, στην ενισχυόμενη επένδυση, είναι γεωργικό προϊόν συμβολαιακής γεωργίας. Τα συμβόλαια συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου της ενίσχυσης και των παραγωγών του γεωργικού προϊόντος. Είναι αποδεκτά και τα συμβόλαια που συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου και Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.), Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.), Ενώσεων Οργανώσεων Παραγωγών, Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΑΣ), Αγροτικών Εταιρικών Συμπράξεων (ΑΕΣ) και Ανώνυμων Εταιριών των οποίων η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς του ν. 4673/2020 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις»
- **η υποχρέωση εφαρμογής της συμβολαιακής γεωργίας ξεκινάει από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της υλοποίησης της επένδυσης και τα συμβόλαια είναι τουλάχιστον 3-ετούς διάρκειας.**
- **με την πάροδο 3-ετίας από την ολοκλήρωση της υλοποίησης της επένδυσης και εντός προθεσμίας 2 μηνών, ο δικαιούχος υποχρεούται να προσκομίσει ενυπόγραφη βεβαίωση ορκωτού λογιστή όπου θα τεκμηριώνεται η ανωτέρω προϋπόθεση των παραπάνω περιπτώσεων**

γ) Είναι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του ν. 4430/2016 και εταιρίες του εμπορικού δικαίου, εκτός αυτών της περίπτωσης α) πιο πάνω, οι οποίες εμφανίζουν κατ' έτος βαθμό καθετοποίησης, αξιοποιώντας ιδιοπαραγόμενα αγροτικά προϊόντα, σε ποσοστό τουλάχιστον 40% της αξίας του γεωργικού προϊόντος που χρησιμοποιούν ως Α' ύλη. Η υποχρέωση διατήρησης του ποσοστού καθετοποίησης ξεκινάει μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης της επένδυσης και είναι 3-ετής. Με την πάροδο της 3-τίας από την έναρξη της υποχρέωσης καθετοποίησης της παραγωγής και εντός προθεσμίας 2 μηνών, ο δικαιούχος υποχρεούται να προσκομίσει ενυπόγραφη βεβαίωση ορκωτού λογιστή, όπου θα τεκμηριώνεται η ανωτέρω προϋπόθεση.

δ) Δικαιούχοι δύνανται να κριθούν και υπό σύσταση νομικά πρόσωπα που ολοκληρώνουν τις διαδικασίες σύστασης το αργότερο μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της ατομικής εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης

ε) Δεν δύνανται να κριθούν δικαιούχοι πρόσωπα που λειτουργούν υπό τη μορφή της εταιρείας αστικού δικαίου, με εξαίρεση τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές επιχειρήσεις και της κοινοπραξίας.

Κριτήρια επιλεξιμότητας δικαιούχου

1ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ : Ωριμότητα επενδυτικού σχεδίου

Η ωριμότητα του επενδυτικού σχεδίου αφορά στην κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής και τεκμηριώνεται με τα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Ι.

2ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ: Νόμιμη σύσταση δικαιούχου

Η νόμιμη σύσταση του δικαιούχου τεκμηριώνεται με τα δικαιολογητικά του Παραρτήματος Ι.

3ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ: Πράσινη μετάβαση

Απαιτείται τουλάχιστον μία δράση από αυτές που παρατίθενται στη συνέχεια και περιγράφονται στην υποβαλλόμενη οικονομοτεχνική μελέτη:

α) Επεξεργασία βιολογικών Α' υλών ή Α' υλών παραγόμενων με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης.

β) Επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις για την επίτευξη υψηλότερου συντελεστή ενεργειακής απόδοσης σε σχέση με τα ελάχιστα προβλεπόμενα στο ισχύον θεσμικό εθνικό και ενωσιακό πλαίσιο.

γ) Επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό με μειωμένη κατανάλωση ενέργειας.

- δ) Προμήθεια οχημάτων του ανώτερου, διαθέσιμου προτύπου μέτρησης εκπομπών ρύπων, όπως ισχύει για κάθε κατηγορία οχημάτων.
- ε) Επενδύσεις σε ΑΠΕ συμπεριλαμβανομένων των ΑΠΕ από ηλιακή ενέργεια.
- στ) Επενδύσεις σε υποδομές που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος.
- ζ) Επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό που συμβάλλει στην εξοικονόμηση ύδατος.

4ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ: Επένδυση στην καινοτομία και τον ψηφιακό μετασχηματισμό

Απαιτείται τουλάχιστον μία δράση σε επενδύσεις με σκοπό την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων ή/και σύγχρονων παραγωγικών μεθόδων και διαδικασιών και περιγράφονται στην υποβαλλόμενη οικονομοτεχνική μελέτη. Ενδεικτικά αναφέρονται επενδύσεις σε σύγχρονα συστήματα τηλε-ελέγχου και καταγραφής/παρακολούθησης της παραγωγικής διαδικασίας.

5ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ: Βιωσιμότητα της επένδυσης

Για τον προσδιορισμό της βιωσιμότητας της επένδυσης, τα αποδεκτά όρια των επιλεγμένων αριθμοδεικτών επίδοσης στην υποβαλλόμενη οικονομοτεχνική μελέτη, είναι:

- α) Γενική ρευστότητα του Φορέα πριν την επένδυση (Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυχρόνιες υποχρεώσεις) > 1, σε μια τουλάχιστον από τις τρεις τελευταίες κλεισμένες χρήσεις. Αφορά μόνο στις υφιστάμενες επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν κλείσει μία τουλάχιστον διαχειριστική χρήση. Δεν αφορά στις υπό σύσταση επιχειρήσεις.
- β) Καθαρό περιθώριο κέρδους του Φορέα μετά την επένδυση (Καθαρό κέρδος / συνολικό τζίρο) > 1%
- γ) Εσωτερικός συντελεστής απόδοσης (IRR) του Φορέα μετά την επένδυση για περίοδο 10 ετών > 10
- δ) Ικανότητα αποπληρωμής τοκοχρεολυσίων (IAT) του Φορέα μετά την επένδυση < 2

Κριτήρια αποκλεισμού δικαιούχου

Στο πλαίσιο του παρόντος Υποέργου αποκλείονται αιτήσεις ενίσχυσης:

1. που υποβάλλονται από φορείς που θεωρούνται προβληματικές επιχειρήσεις (παρ. 1 παρ. 4 περ. γ 651 / 2014). Ωστόσο, δεν αποκλείονται κατά παρέκκλιση επιχειρήσεις που δεν ήταν προβληματικές την 31η Δεκεμβρίου 2019, αλλά κατέστησαν προβληματικές κατά την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2020 έως την 31η Δεκεμβρίου 2021
2. που υποβάλλονται από φορείς για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση καταλογισμού για παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξή τους σε προσκλήσεις, τόσο του παρόντος Υποέργου, όσο και των αντίστοιχων μέτρων προηγούμενων προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, και δεν έχει προσκομισθεί απόδειξη πληρωμής του καταλογισθέντος ή ρυθμισθέντος ποσού
3. που αφορούν σε γενετικά τροποποιημένα προϊόντα
4. που αφορούν σε λιανικό εμπόριο
5. που αφορούν σε μη βιώσιμες επενδύσεις (η χρηματοδότηση που παρέχεται στις επιλέξιμες επιχειρήσεις βασίζεται σε βιώσιμο επιχειρηματικό σχέδιο, το οποίο περιέχει λεπτομέρειες σχετικά με το προϊόν, τις πωλήσεις και την εξέλιξη της κερδοφορίας και καθορίζει την εκ των προτέρων χρηματοοικονομική βιωσιμότητα).
6. Σε περίπτωση που για τους δυνητικούς δικαιούχους κατά των οποίων εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης αποφάσεως της Επιτροπής ή του Δικαστηρίου της ΕΕ, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά,
7. Σε περίπτωση που το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις.
8. Σε περίπτωση που οι ενισχύσεις σχετίζονται με εξαγωγικές δραστηριότητες και ειδικότερα, ενισχύσεις που χρηματοδοτούν τη συγκρότηση και τη λειτουργία δικτύου διανομής σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα. Δεν θεωρούνται ενισχύσεις δραστηριοτήτων που συνδέονται με εξαγωγές, οι ενισχύσεις για την κάλυψη του κόστους συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις ή του κόστους μελετών ή συμβουλευτικών υπηρεσιών απαραίτητων για τη διάθεση ενός νέου ή ήδη υπάρχοντος προϊόντος σε μια νέα αγορά σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα.
9. Σε περίπτωση που οι ενισχύσεις εξαρτώνται από την κατά προτίμηση χρήση εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγομένων.
10. Σε περίπτωση που η ενίσχυση θα αποδοθεί εν μέρει ή εξολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς,
11. Δεν ενισχύονται φυσικά πρόσωπα, ατομικές επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

5α. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Οι επιλέξιμες δαπάνες του Υποέργου 1: «Καινοτομία και πράσινη μετάβαση στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων» ανά κατηγορία ενισχύσεων του άρθρου 3.7, είναι οι ακόλουθες:

Δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων:

α) Αγορά Γης (δεν υπερβαίνουν το 10% των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης), κατασκευή και εκσυγχρονισμός ακινήτων.

β) Διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να εξυπηρετούνται οι ανάγκες της μονάδας.

γ) Οχήματα με τα οποία η επιχείρηση διενεργεί μεταφορές Α' υλών και προϊόντων (έτοιμων και ημι-έτοιμων), εντός του χώρου της μονάδας. Επιλέξιμα είναι τα ηλεκτρικά οχήματα, τα οχήματα μηδενικών εκπομπών CO₂ και τα οχήματα που εκπέμπουν CO₂ μικρότερο των 50g/Km. (Οι δαπάνες αγοράς οχημάτων κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 36 του ΓΑΚ, δεν ξεπερνούν το 30% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.)

δ) Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένου και του εξοπλισμού εργαστηρίων στο βαθμό που εξυπηρετεί την λειτουργία της μονάδας. Η επιλογή του μηχανολογικού εξοπλισμού θα γίνεται με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος.

ε) Απόκτηση του συνόλου στοιχείων ενεργητικού, που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει και η οποία αποκτάται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης. Η αγορά του συνόλου ή και μέρους των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού, όπως κτίρια, μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός, μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης, είναι επιλέξιμη εφόσον συντρέχουν σωρευτικά συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

στ) Δαπάνες εξοπλισμού μηχανοργάνωσης της επιχείρησης (όπως αγορά τηλεφωνικών εγκαταστάσεων, δικτύων ενδοεπικοινωνίας, ηλεκτρονικών υπολογιστών και περιφερειακών μηχανημάτων, φωτοτυπικών, συστημάτων ασφαλείας εγκαταστάσεων, συστημάτων πυροσβεστικής προστασίας εγκαταστάσεων). Στον εξοπλισμό μηχανοργάνωσης συμπεριλαμβάνονται και οι δαπάνες για απομακρυσμένη και έξυπνη διαχείριση με την εγκατάσταση συστημάτων τηλε-ελέγχου καθώς και κάθε άλλη επένδυση η οποία οδηγεί σε ψηφιακή αναβάθμιση των επιχειρήσεων. Επιλέξιμος είναι ο εξοπλισμός ο οποίος λειτουργεί κατά τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον και συνοδεύεται από αντίστοιχες πιστοποιήσεις εφόσον υφίστανται στην αγορά.

ζ) Δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

η) Οι δαπάνες για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό των δικτύων διανομής (logistic) είναι επιλέξιμες εφόσον αποτελούν τμήμα δαπανών για την εξυπηρέτηση επενδυτικών σχεδίων στην εμπορία και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων ή και μη γεωργικού προϊόντος και υπό την προϋπόθεση ότι το αίτημα πληρωμής περιλαμβάνει εκτός των άλλων δικαιολογητικών: i) τοπογραφικό με γεωχωρική σήμανση, και ii) φωτογραφίες με γεωχωρική σήμανση και χρονοσήμανση όπου αποτυπώνεται η κατάσταση πριν και μετά την επένδυση.

θ) Άυλες δαπάνες όπως απόκτηση λογισμικού και αποκτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων (συμπεριλαμβάνονται και επενδύσεις σε ψηφιακή αναβάθμιση των επιχειρήσεων) / Τεχνικές προδιαγραφές και σχεδιασμός προϊόντων / Έρευνες αγοράς / Εταιρική ταυτότητα & branding (logos, εταιρικές παρουσιάσεις κ.λπ.) / Σχεδιασμός προωθητικών ενεργειών και υλικού για εταιρείες και προϊόντα. Επιπλέον, επιλέξιμα είναι η απόκτηση πιστοποιητικών διασφάλισης ποιότητας από αρμόδιους οργανισμούς (όπως ISO, HACCP, BRC GlobalStandards, IFS FoodStandard, GLOBALG.A.P. κ.λπ.) τα οποία εξασφαλίζουν στον καταναλωτή την ποιότητα και την ασφάλεια των τροφίμων που καταναλώνει.

ι) Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι επιλέξιμα για τον υπολογισμό των επενδυτικών δαπανών, εφόσον χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση, είναι αποσβεστέα, αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή και περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης στην οποία χορηγείται η ενίσχυση και παραμένουν συνδεδεμένα με το έργο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον πέντε έτη ή τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ.

Δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων

- α) Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ (ΓΑΚ 651/2014, άρθρο 18 του τμήματος 2)
- β) Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις (ΓΑΚ 651/2014, άρθρο 19 του τμήματος 2)
- γ) Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ (ΓΑΚ 651/2014, άρθρο 28 του τμήματος 4)
- δ) Επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείπει ενωσιακών προτύπων (ΓΑΚ 651/2014, άρθρο 36 του τμήματος 7)
- ε) Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΓΑΚ 651/2014, άρθρο 41 του τμήματος 7)

5β. ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Οι **μη** επιλέξιμες δαπάνες αφορούν στις εξής κατηγορίες:

1. Μίσθωση και απόκτηση κτηριακών εγκαταστάσεων παλαιών ή καινούργιων, ανεξάρτητα από την πιθανή προηγούμενη χρήση τους, πλην της περίπτωσης της απόκτησης του συνόλου στοιχείων ενεργητικού, που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει και η οποία αποκτάται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης.
2. Έργα συντήρησης κτηριακών εγκαταστάσεων, υπό την έννοια των μεμονωμένων επιδιορθώσεων που ανακύπτουν από τη λειτουργία της επιχείρησης και έργα συντήρησης μηχανολογικού εξοπλισμού.
3. Προσωρινά έργα μη αμέσως συνδεδόμενα με την εκτέλεση της επένδυσης (πχ προσωρινό υπόστεγο για την φύλαξη υλικών, κ.λπ.).
4. Εργασίες πρασίνου, με εξαίρεση τις δενδροφυτεύσεις για λόγους ηχομόνωσης, καθώς και έργα διακόσμησης.
5. Έργα οδοποιίας εκτός των ορίων του οικοπέδου εγκατάστασης της μονάδας.
6. Πάσης φύσεως έξοδα, εισφορές, φόροι, τέλη, δημοσιονομικές επιβαρύνσεις, ΦΠΑ που ανακτάται, αποζημιώσεις, ασφάλιστρα υπέρ τρίτων.
7. Εξοπλισμός αναψυχής (όπως εξοπλισμός αναπαραγωγής ήχου και εικόνας κ.λπ.).
8. Αγορά υλικών αποσβέσιμων σε διάρκεια μικρότερη του έτους .
9. Τα μεταχειρισμένα οχήματα, μηχανήματα και εξοπλισμός.
10. Οι δαπάνες για απλή αντικατάσταση μηχανολογικού εξοπλισμού, παρόμοιας κατηγορίας, μεγέθους ή δυναμικότητας, ακόμη και όταν γίνονται με εγκατάσταση καινούργιου, εφόσον ο εξοπλισμός που αντικαθίσταται δεν έχει αποσβεστεί.
11. Επενδυτικές δαπάνες των υποβαλλόμενων αιτήσεων ενίσχυσης που χρηματοδοτούνται από άλλο επενδυτικό πρόγραμμα.
12. Δαπάνες με σκοπό τη συμμόρφωση με τα ενωσιακά πρότυπα.
13. Αιτούμενες δαπάνες, η υλοποίηση των οποίων δεν εγκρίθηκε κατά τον διοικητικό έλεγχο της αίτησης ενίσχυσης.
14. Υπερβάσεις κόστους εκτός από τις περιπτώσεις που έχουν γίνει αποδεκτές στο πλαίσιο αιτήματος τροποποίησης του δικαιούχου.
15. Αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, πληρωτέες από τον δικαιούχο στο προσωπικό του.

16. Δαπάνες που αφορούν την αύξηση της δυναμικότητας σε τομείς όπου υπάρχει περιορισμός στην παραγωγή από την Κοινή Οργάνωση Αγορών γεωργικών προϊόντων.
17. Δαπάνες αποξήλωσης και καθαίρεσης γενικότερα. Δαπάνες για τον καθαρισμό της αρχικής θέσης σε περιπτώσεις μετεγκατάστασης και κόστος αποξήλωσης και μεταφοράς του παλαιού εξοπλισμού ή μέρους αυτού στη νέα θέση.
18. Δαπάνες που αφορούν εργασίες υλοποίησης του έργου οι οποίες ξεκίνησαν προγενέστερα της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης ενίσχυσης στο παρόν Υποέργο, δεν είναι επιλέξιμες.
19. Μέχρι την καταχώρηση στο πληροφοριακό σύστημα της θετικής αξιολόγησης και έγκρισης του αιτήματος τροποποίησης, δεν είναι δυνατή η υποβολή αίτησης καταβολής της ενίσχυσης και η καταβολή οικονομικής ενίσχυσης για τις δαπάνες που αφορούν το σχετικό αίτημα τροποποίησης.
20. Στις περιπτώσεις του άρθρου 3.7, της παραγράφου 1, σημείο δ), δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες που πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με ενωσιακά πρότυπα που έχουν ήδη εκδοθεί, αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ, με εξαίρεση την αγορά καινούριων οχημάτων για οδικές μεταφορές κατά τα οριζόμενα στην παρούσα πρόσκληση και στον ΓΑΚ.
21. Στις περιπτώσεις των υποπεριπτώσεων δ) και ε), της περίπτωσης 4, της υποπαραγράφου 3.7, της παραγράφου 3, δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος.
22. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για βιοκαύσιμα που υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης και για υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις.
23. Το κεφάλαιο κίνησης δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη.
24. Δραστηριότητες που σχετίζονται με τα ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένης της μεταγενέστερης χρήσης.
25. Δραστηριότητες στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ (ΣΕΔΕ) για την επίτευξη των προβλεπόμενων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που δεν είναι χαμηλότερες από τους σχετικούς δείκτες αναφοράς.
26. Δραστηριότητες που σχετίζονται με χώρους υγειονομικής ταφής αποβλήτων, αποτεφρωτήρες και μονάδες μηχανικής βιολογικής επεξεργασίας.
27. Δραστηριότητες κατά τις οποίες η μακροπρόθεσμη διάθεση αποβλήτων μπορεί να βλάψει το περιβάλλον. Βάσει των κριτηρίων επιλεξιμότητας θα απαιτείται επιπλέον να επιλέγονται μόνο οι δραστηριότητες που συμμορφώνονται με τη σχετική ενωσιακή και εθνική περιβαλλοντική νομοθεσία.

6. ΠΟΣΑ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ-ΕΝΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

1. Τα όρια του αιτούμενου προϋπολογισμού κάθε αίτησης χρηματοδότησης είναι τα ακόλουθα:

ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΚΑΤΩΤΑΤΟΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΣ ΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΑΝΩΤΑΤΟΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΣ ΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
Πολύ μικρές- Μικρές- Μεσαίες	500.000,00€	7.500.000,00€
Μεγάλες	2.000.000,00€	12.500.000,00€

2. Τα ποσοστά της έντασης ενίσχυσης, για τις περιφερειακές ενισχύσεις (ΓΑΚ 651/2014, άρθρο 14 του τμήματος 1) διαμορφώνονται σύμφωνα με τον νέο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων και τις εγκριτικές αποφάσεις του ΤΑΑ και αποτυπώνονται συνολικά στον παρακάτω πίνακα.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	Ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 3 στοιχείο α) της Συνθήκης	45%	55%	55%
ΚΡΗΤΗ		40%	50%	55%
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ-ΘΡΑΚΗ		45%	55%	55%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ		45%	55%	55%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ		40%	50%	55%
ΗΠΕΙΡΟΣ		45%	55%	55%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ		45%	55%	55%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ		40%	50%	55%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ		45%	55%	55%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ		40%	50%	55%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ		40%	50%	55%
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ		30%	40%	50%
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ/ΔΥΤΙΚΗ/ΠΕΙΡΑΙΑΣ/ΝΗΣΟΙ		Ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ.3 στοιχείο γ) της Συνθήκης	25%	35%
ΔΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ		15%	25%	35%

Η ένταση της ενίσχυσης σε συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ, ορίζεται σύμφωνα με τα ανώτατα όρια του Πίνακα 2 για κάθε περιφέρεια και δεν δύναται να ξεπερνά σε ποσοστό το 50% της επιλέξιμης δαπάνης (ΓΑΚ 651/2014, άρθρο 18 του τμήματος 2). Ο ανώτατος αιτούμενος επιλέξιμος προϋπολογισμός για τις συγκεκριμένες δαπάνες δεν ξεπερνά τις 300.000 ευρώ.

Η ένταση της ενίσχυσης για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις, ορίζεται σύμφωνα με τα ανώτατα όρια του Πίνακα 2 για κάθε περιφέρεια και δεν δύναται να ξεπερνά σε ποσοστό το 50% της επιλέξιμης δαπάνης (ΓΑΚ, άρθρο 19 του τμήματος 2). Ο ανώτατος αιτούμενος επιλέξιμος προϋπολογισμός για τις συγκεκριμένες δαπάνες δεν ξεπερνά τις 500.000 ευρώ.

Η ένταση της ενίσχυσης καινοτομίας για ΜΜΕ, ορίζεται σύμφωνα με τα ανώτατα όρια του Πίνακα 2 για κάθε περιφέρεια και δεν δύναται να ξεπερνά σε ποσοστό το 50% της επιλέξιμης δαπάνης (ΓΑΚ, άρθρο 28 του τμήματος 4). Ο ανώτατος αιτούμενος επιλέξιμος προϋπολογισμός για τις συγκεκριμένες δαπάνες δεν ξεπερνά τις 500.000 ευρώ.

Η ένταση της ενίσχυσης σε δαπάνες για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείπει ενωσιακών προτύπων ορίζεται σύμφωνα με τα ανώτατα όρια του Πίνακα 2 για κάθε περιφέρεια και δεν δύναται να ξεπερνά σε ποσοστό το 40% της επιλέξιμης δαπάνης. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί στο 55%, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές

επιχειρήσεις και στο 50%, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις (ΓΑΚ, άρθρο 36 του τμήματος 7). Ο ανώτατος αιτούμενος επιλέξιμος προϋπολογισμός για τις συγκεκριμένες δαπάνες δεν ξεπερνά τα 2.000.000 ευρώ.

Η ένταση της ενίσχυσης για δαπάνες που αφορούν στην προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ορίζεται σύμφωνα με τα ανώτατα όρια του Πίνακα 2 για κάθε περιφέρεια και δεν δύναται να ξεπερνά σε ποσοστό το 45% της επιλέξιμης δαπάνης. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί στο 55% για τις ΜΜΕ (ΓΑΚ, άρθρο 41 του τμήματος 7). Ο ανώτατος αιτούμενος επιλέξιμος προϋπολογισμός για τις συγκεκριμένες δαπάνες δεν ξεπερνά τα 1.000.000 ευρώ. Οι δαπάνες σε ΑΠΕ κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 41 του ΓΑΚ, δεν ξεπερνούν το 30% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.

7. ΤΟΠΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

1. Η επένδυση υλοποιείται σε ιδιόκτητο ή μισθωμένο χώρο. Στην περίπτωση μίσθωσης του τόπου εγκατάστασης, η διάρκεια μίσθωσης είναι μεγαλύτερη των 12 ετών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Ο τόπος υλοποίησης κατέχεται νόμιμα το αργότερο την ημερομηνία υποβολής της πρώτης αίτησης καταβολής της ενίσχυσης. Στην περίπτωση της απόκτησης του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού της παραγράφου 3.7, της υποπαραγράφου 3, της περίπτωσης α), της υποπερίπτωσης εε), ο τόπος υλοποίησης κατέχεται νόμιμα τη στιγμή της απόκτησής τους και όχι την ημερομηνία έκδοσης της ατομικής απόφασης ενίσχυσης.

2. Η επένδυση δύναται να υλοποιηθεί στην έδρα της εντασσόμενης επιχείρησης ή/και σε υποκατάστημα αυτής σε οποιαδήποτε Περιφερειακή Ενότητα. Σε κάθε περίπτωση, ως ποσοστό έντασης της ενίσχυσης των περιφερειακών ενισχύσεων, καθορίζεται το οριζόμενο στον πίνακα 2 ποσοστό της εκάστοτε Περιφερειακής Ενότητας, όπου θα υλοποιηθεί η επενδυτική δαπάνη.

3. Στις περιπτώσεις ίδρυσης και εκσυγχρονισμού των δικτύων διανομής (logistic) μίας επιχείρησης, ως τόπος υλοποίησης νοείται η Περιφερειακή Ενότητα όπου υλοποιείται η εκάστοτε επένδυση.

8. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Η οικονομική συμμετοχή κάθε φορέα στο κόστος του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να καλύπτεται είτε **με ίδια κεφάλαια, είτε με εξωτερική χρηματοδότηση**, με την προϋπόθεση ότι το 25% του ενισχυόμενου κόστους αυτού δεν περιέχει καμία κρατική ενίσχυση, δημόσια στήριξη ή παροχή.

Για την διευκόλυνση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου παρέχεται **η δυνατότητα χρησιμοποίησης χρηματοδοτικών εργαλείων ή/και προκαταβολής (μέχρι το 100% της δημόσιας χρηματοδότησης) ή/και χρησιμοποίησης ανοικτού καταπιστευτικού λογαριασμού.**

Στα χρηματοδοτικά εργαλεία δίνεται η δυνατότητα να συμπεριλαμβάνονται **και τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας**, τηρουμένων των απαιτήσεων σώρευσης κρατικών ενισχύσεων των αρ. 8 του Καν. 651/2014 καθώς και του συνόλου των κατά περίπτωση εφαρμοστέων κανόνων κρατικών ενισχύσεων. Το ύψος του δανείου από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας δεν υπερβαίνει το ύψος της ιδιωτικής συμμετοχής του δικαιούχου.

9. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ & ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Η διάρκεια υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων ορίζεται **σε 18 μήνες με δυνατότητα παράτασης έξι (6) μηνών**, που θα χορηγείται, είτε για λόγους ανωτέρας βίας, είτε κατόπιν ειδικής αιτιολόγησης. Σε κάθε περίπτωση η καταληκτική ημερομηνία υποβολής της τελευταίας αίτησης καταβολής της ενίσχυσης δεν ξεπερνά την **31η Μαΐου 2025**.

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης:

1. Η υποβολή των αιτήσεων ενίσχυσης και των φακέλων υποψηφιότητας ξεκινά την **12/05/2023 & ώρα 12:00 και ολοκληρώνεται στις 12/07/2023 & ώρα 12:00**.
2. Η αξιολόγηση των αιτήσεων ξεκινά την 13 η Ιουλίου 2023 και ολοκληρώνεται την 29η Σεπτεμβρίου 2023.
3. Το τέταρτο τρίμηνο του 2023 (Οκτώβριος) αναμένεται να ξεκινήσει η διαδικασία υποβολής, αξιολόγησης και ελέγχου των σχετικών αιτημάτων πληρωμής.
4. Τα επενδυτικά σχέδια θα ολοκληρωθούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 12.8 της προκήρυξης.

Μετά την έκδοση της εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης και την αποδοχή της, ο δικαιούχος αποκτά το νόμιμο δικαίωμα λήψης ενίσχυσης. **Κάθε δικαιούχος μετά την έκδοση της εγκριτικής απόφασης έχει τη δυνατότητα υποβολής αιτημάτων για την καταβολή της ενίσχυσης με ελάχιστο ποσοστό υλοποίησης, το 10% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού, προκαταβολής ενίσχυσης στο 100% της δημόσιας χρηματοδότησης ή χρήσης escrow account.**

Το αργότερο **εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία της ατομικής εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης, οι δικαιούχοι προβαίνουν σε έναρξη εργασιών** και υποβάλουν στον ΦΥ αίτηση καταβολής της ενίσχυσης ή έχουν αιτηθεί και λάβει σχετική παράταση, η οποία δεν μπορεί να ξεπερνά τους τρεις μήνες εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας οι οποίες εξετάζονται κατά περίπτωση. Σε αντίθετη περίπτωση οφείλουν να παραιτηθούν από την υλοποίηση της επένδυσης, διαφορετικά η εγκριτική απόφαση ανακαλείται.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

Οι αιτήσεις ενίσχυσης αξιολογούνται κατ' απόλυτη σειρά προτεραιότητας, η οποία θα διαμορφωθεί λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορά ανάμεσα στην αιτούμενη ένταση ενίσχυσης και την ένταση ενίσχυσης που προκύπτει από τον Πίνακα Περιφερειακών Ενισχύσεων ανά Περιφέρεια κατά φθίνουσα σειρά. Σε περίπτωση ίδιας διαφοράς, προηγείται η αίτηση που υποβλήθηκε πρώτη, σύμφωνα με τον αριθμό πρωτοκόλλου. Οι αιτήσεις ενίσχυσης αξιολογούνται μέχρι εξαντλήσεως της δημόσιας δαπάνης.